

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
БІЗНЕСУ, ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ТА ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ**

Збірник тез доповідей
IV Міжнародної науково-практичної конференції
до 80-річчя від дня заснування банківського інституту

(17 травня 2024 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2024

УДК 33+657(063)

С 91

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№ 550 від 07 грудня 2023 року)*

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 10 від 27 травня 2024 року)*

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);

к.філос.н., доц. А.А. Чхеайло;

д-р. екон. наук, проф. Г. М. Азаренкова;

д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;

к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;

к-т. екон. наук, доц. Р. О. Піскунов;

к-т. пед. наук Н. І. Стяглик.

Адреса редколегії:

61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

С 91 Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції до 80-річчя від дня заснування банківського інституту (17 травня 2024 року, м. Харків, Україна) [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класа ; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10. – 327 с.

У збірнику представлені тези доповідей учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем».

Для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові.

УДК 33+657(063)

ISBN 978-966-285-781-8

<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18595>

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2024

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
V. N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY

**THE CURRENT STATE, PROBLEMS
AND PROSPECTS OF BUSINESS,
FINANCIAL AND CREDIT AND
ACCOUNTING SYSTEMS
DEVELOPMENT**

Collection of abstracts
IV International Scientific and Practical Conference
to the 80th anniversary of the founding of the banking
institute

(May 17, 2024, Kharkiv, Ukraine)

Electronic resource

Kharkiv – 2024

УДК 33+657(063)

*Registration certificate UkrINTEI
(№ 550 desember 07, 2023)*

*Approved for posting on the Internet by the decision of the Academic Council
in V.N. Karazin Kharkiv National University
(Minutes № 10 of 27 May 2024)*

Editorial board:

Dr. of Econ Sciences, Prof. B. V. Samorodov (editor in chief);
PhD of Philosophical Sciences, Assoc. Professor A.A. Chkheailo;
Dr. of Econ. Sciences, Prof. G. M. Azarenkova;
Dr. of Econ. Sciences, Prof. A. P. Grinko;
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. N. L. Morozova;
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. R. O. Piskunov;
Ph.D. of Pedagogic Sciences N. I. Styaglik.

Editorial board address:
61022, Kharkiv, Svobody Square, 4

The current state, problems and prospects of business, financial, credit and accounting systems development: a collection of abstracts of the IV International Scientific and Practical Conference to the 80th anniversary of the founding of the banking institute (May 17, 2024, Kharkiv, Ukraine) – Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University, 2024. – electron. resource. – 1 el. disk (CD-ROM). – Systems. requirements: Pentium-class processor; OC Windows 7/10; CD-ROM drive; Acrobat Reader 10. – 327 p.

The collection presents abstracts of the participants of the IV International Research and Practice Conference on the general topic «The current state, problems and prospects of business, financial, credit and accounting systems development».

For scientists, post-graduate students and students of higher educational institutions. Materials are submitted in the author's edition. The authors are responsible for the content and design of the materials.

All rights reserved. References to materials are required.

UDC 33+657(063)

ISBN 978-966-285-781-8

<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18595>

© V. N. Karazin Kharkiv National
University, 2024

*Тютюнник Ю.М.,**к.е.н., доцент;**Тютюнник С.В.,**к.е.н., доцент,**Полтавський державний аграрний університет*

СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АКТИВІВ СТРАХОВИКІВ УКРАЇНИ

Під активами страхової компанії розуміють засоби страховика, що складаються з основних засобів, нематеріальних активів, інвестиційної нерухомості, довгострокових та поточних фінансових інвестицій, грошей та їх еквівалентів, дебіторської заборгованості та інших видів необоротних і оборотних активів. Специфічними видами активів страховиків є насамперед залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах, частка перестраховика у страхових резервах та відстрочені аквізиційні витрати. Від величини і структури активів страховика залежать перш за все результати оцінювання його платоспроможності [1].

На кінець 2023 р. в Україні страхові послуги надавала 101 страхова компанія проти 155 у 2021 р. та 128 у 2022 р. Водночас кількість страхових компаній, що подали звітність, скоротилася зі 133 у 2021 р. до 126 у 2022 р. та 97 у 2023 р. [2]. Таким чином, за період 2021-2023 рр. кількість зареєстрованих страхових компаній скоротилася на 34,8 %, а кількість страхових компаній, що подали звітність, – на 27,1 %.

За даними Національного банку України, а саме інформації зведеного Балансу (Звіту про фінансовий стан) [2], проведемо структурно-динамічну характеристику активів страховиків України станом на кінець 2022-2023 рр., використавши для розрахунків методичні прийоми горизонтального і вертикального аналізу (табл. 1).

Отже, у 2023 р. порівняно з 2022 р. (станом на кінець року) активи страховиків України збільшилися на 4036,5 млн. грн, що становить 5,7 %. Річний темп приросту активів перевищив макроекономічний показник рівня інфляції у 2023 р. (5,1 %), що свідчить про зростання реальної вартісної оцінки активів на 0,6 %. У складі активів необоротні активи збільшилися на 2312,9 млн. грн (9,4 %), а оборотні активи – на 1699,8 млн. грн (3,7 %). Результатом такої динаміки стало підвищення частки необоротних активів у сукупних активах із 35,1 % у 2022 р. до 36,3 % у 2023 р. та, відповідно, зниження частки оборотних активів – із 64,9 до 63,6 %.

Серед необоротних активів страховиків найбільше зріс залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах: на 2042,2 млн. грн, що становить 46,4 %. Також збільшилися відстрочені аквізиційні витрати (на 560,8 млн. грн, або 20,7 %), довгострокові фінансові інвестиції (на 275,8 млн. грн, або 2,4 %),

інші види необоротних активів (на 195,6 млн. грн, або 47,3 %) та нематеріальні активи (на 28,7 млн. грн, або 5,5 %).

Таблиця 1

Склад, структура та динаміка активів страховиків України за 2022-2023 рр.
(станом на кінець року)

Вид активів	2022 р.		2023 р.		Зміна (+,-)		
	сума, млн. грн	у % до під- сумку	сума, млн. грн	у % до під- сумку	суми, млн. грн	част- ки, в. п.	у %
Активи – всього	70298,3	100,0	74334,8	100,0	+4036,5	-	+5,7
1. Необоротні активи	24683,0	35,1	26995,9	36,3	+2312,9	+1,2	+9,4
1.1. Нематеріальні активи	519,5	0,7	548,2	0,7	+28,7	-	+5,5
1.2. Основні засоби	3646,7	5,2	2956,0	4,0	-690,7	-1,2	-18,9
1.3. Інвестиційна нерухомість	1350,6	1,9	1251,1	1,7	-99,5	-0,2	-7,4
1.4. Довгострокові фінансові інвестиції	11644,2	16,6	11920,0	16,0	+275,8	-0,6	+2,4
1.5. Відстрочені аквізиційні витрати	2711,1	3,9	3271,9	4,4	+560,8	+0,5	+20,7
1.6. Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	4397,0	6,2	6439,2	8,7	+2042,2	+2,5	+46,4
1.7. Інші види необоротних активів	413,9	0,6	609,5	0,8	+195,6	+0,2	+47,3
2. Оборотні активи	45604,8	64,9	47304,6	63,6	+1699,8	-1,3	+3,7
2.1. Поточна дебіторська заборгованість	6385,3	9,1	5831,3	7,9	-554,0	-1,2	-8,7
2.2. Поточні фінансові інвестиції	17547,4	25,0	18985,0	25,5	+1437,6	+0,5	+8,2
2.3. Гроші та їх еквіваленти	15546,3	22,1	16300,6	21,9	+754,3	-0,2	+4,9
2.4. Частка перестраховика у страхових резервах	5950,4	8,5	6032,6	8,1	+82,6	-0,4	+1,4
2.5. Інші види необоротних активів	175,4	0,2	155,1	0,2	-20,3	-	-11,6
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	10,5	0,0	34,4	0,1	+23,9	+0,1	у 3,3 р. б.

Водночас відбулося зменшення основних засобів (на 690,7 млн. грн, або 18,9 %) та інвестиційної нерухомості (на 99,5 млн. грн, або 7,4 %). Серед необоротних активів найвищу частку в структурі сукупних активів становлять довгострокові фінансові інвестиції, залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах, відстрочені аквізиційні витрати та основні засоби: відповідно 16,0, 8,7, 4,4 та 4,0 % на кінець 2023 р.

Що стосується оборотних активів, то серед них найбільше зросли поточні фінансові інвестиції (на 1437,6 млн. грн, або 8,2 %) і гроші та їх еквіваленти (на 754,3 млн. грн, або 4,9 %), що має позитивно впливати на платоспроможність

страховиків. Ці види оборотних активів становлять найвищу частку в сукупних активах: відповідно 25,5 і 21,9 % на кінець 2023 р. Позитивним є зменшення поточної дебіторської заборгованості на 554,0 млн. грн (8,7 %) та зниження її частки в активах із 9,1 % у 2022 р. до 7,9 % у 2023 р.

Отже, у загальному збільшенні активів страховиків України у 2023 р. порівняно з 2022 р. на зростання необоротних активів припадає 57,3 % (у тому числі залишку коштів у централізованих страхових резервних фондах – 50,6 %), а на зростання оборотних активів – 42,7 % (у тому числі поточних фінансових інвестицій – 35,6 %).

Наведену послідовність горизонтального і вертикального аналізу активів страховиків можна рекомендувати до використання й на рівні окремих страхових компаній.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Активи страховика. URL: <http://www.harant.com.ua/dictionary/aktyvy-strahovuka/> (дата звернення: 02.05.2024).
2. Показники діяльності страхових компаній України / Наглядова статистика НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 02.05.2024).

Пеняк Ю.С., Калиниченко О.А. ЕКОНОМІЧНІ ЗАХОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВ	146
Пеняк Ю.С., Карпішина А.Р. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ВИТРАТАМИ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА	149
Ролько Р.В. ЕКСПОРТ ТА ІМПОРТ УКРАЇНИ: ДИСТРИБУТИВНО-ЛАГОВА МОДЕЛЬ	152
Тютюнник С.В., Івер О.О. ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ОБЛІКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	155
Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В. СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АКТИВІВ СТРАХОВИКІВ УКРАЇНИ	159
РОЗДІЛ 3.	
ПРОФЕСІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ	
Bocharova N.A., Yarovyi I.O. EXAMINING THE CHALLENGES AND COMPLEXITIES OF MANAGEMENT IN A MULTICULTURAL SETTING	163
Dvornyk K.V., Cherniavska I.S. RESILIENT MANAGEMENT STRATEGIES AS THE FOUNDATION OF A SUCCESSFUL ORGANIZATION	166
Kolesnyk LI., Cherniavska I.S. THE ROLE OF ETHICS AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN MODERN MANAGEMENT	169
VERULAVA T. MANAGED COMPETITION IN THE HEALTH INSURANCE SYSTEM	172
Баранова В.В., Дворник К.В. ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ СИСТЕМ IDS В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ІТ-ГАЛУЗІ	175
Бутенко Д. С., Белан М. Д. ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТНО- СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	178
Бутенко Д.С., Коломoeць К.О. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У ЯКОСТІ МАРКЕТИНГОВОГО ІНСТРУМЕНТУ У СПОРТИВНІЙ ГАЛУЗІ	181